

ชื่อเรื่อง : การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมการสอนศิลปศึกษาบนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น
ด้านศิลปะ เพื่อพัฒนาศักยภาพครูศิลปศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในจังหวัดราชบุรี

ผู้วิจัย : ปรียาพร บุชบา

สาขาวิชา : ศิลปศึกษา

ปี : พ.ศ. 2559

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัญหาการสอนศิลปศึกษาและความต้องการหลักสูตรการฝึกอบรมการสอนศิลปศึกษาบนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปะ 2) เพื่อสร้างหลักสูตรการฝึกอบรมการสอนศิลปศึกษาบนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปะ และ 3) เพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตรการฝึกอบรมการสอนศิลปศึกษาบนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปะ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 10 คน ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบหลักสูตรการฝึกอบรม จำนวน 5 คน ครูศิลปศึกษาศึกษาปัญหาการสอนศิลปศึกษาและความต้องการหลักสูตรการฝึกอบรม จำนวน 358 คน ครูศิลปศึกษาทดลองใช้หลักสูตรการฝึกอบรม จำนวน 30 คน รูปแบบการทดลองแบบกลุ่มเดียววัดก่อน - หลัง (one group pretest - posttest design) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หลักสูตรการฝึกอบรม คู่มือการใช้หลักสูตรการฝึกอบรม แบบสอบถามปัญหาและความต้องการหลักสูตร แบบสัมภาษณ์การพัฒนาหลักสูตร แบบประเมินประสิทธิภาพหลักสูตร แบบทดสอบก่อนและหลังการอบรม แบบสอบถามการฝึกอบรม และแบบสอบถามการติดตามผลการใช้หลักสูตร สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติทดสอบค่าที (t - test) ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาการสอนศิลปศึกษาด้านเนื้อหาขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ 1) มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ 2) หลักการสอนศิลปศึกษา และ 3) การนำทัศนธาตุไปบูรณาการกับภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปะ ด้านทักษะขาดความสามารถ 1) สอนศิลปศึกษาโดยบูรณาการกิจกรรมทัศนศิลป์กับภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปะ 2) วาดภาพระบายสีน้ำ สีโปสเตอร์ 3) การปั้นนูนต่ำนูนสูง ลอยตัว จึงมีความต้องการหลักสูตรการฝึกอบรมรูปแบบอบรมเชิงปฏิบัติการ มีมหาวิทยาลัยเป็นผู้จัดการอบรมร่วมกับบุคลากรที่มีความรู้ทางศิลปะท้องถิ่น ประมาณ 3 วัน ตั้งแต่เวลา 8.30 – 16.30 น. ในวันเสาร์และอาทิตย์ มีเนื้อหา คือ การสอนศิลปศึกษาและกิจกรรมวาดภาพ ระบายสี ปั้นดินเหนียว พิมพ์ภาพ โดยบูรณาการกับภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปะ ความสำคัญของหลักสูตรนี้คือ 1) วิธีสอนแบบบูรณาการกับกิจกรรมทัศนศิลป์และภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปะ

2. ผลการสร้างหลักสูตรการฝึกอบรม มี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) จุดประสงค์หลักสูตร 3) โครงสร้างหลักสูตร 4) คำอธิบายรายวิชา 5) กิจกรรมและวิธีการฝึกอบรม 6) สื่อการฝึกอบรม 7) การวัดผลและประเมินผลการฝึกอบรม 8) หน่วยการฝึกอบรม คู่มือการใช้หลักสูตร มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) คำชี้แจง 2) หลักสูตรการฝึกอบรม 3) หน่วยการฝึกอบรม 4) แผนการจัดการฝึกอบรม 5) ใบความรู้ 6) ใบกิจกรรม 7) แบบทดสอบก่อน - หลังการอบรม ประเมินโครงร่างหลักสูตร และ

คู่มือการใช้หลักสูตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง ($\bar{x} = 3.80 - 5.00$) ค่าดัชนีความสอดคล้องกันทุกองค์ประกอบ (1.00)

3. ผลการใช้หลักสูตรกับกลุ่มตัวอย่างคือ ครูศิลปศึกษาระดับประถมศึกษา พบว่า

3.1 ด้านความรู้ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบความรู้หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

3.2 ด้านความสามารถ มีคะแนนความสามารถปฏิบัติการสอนผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 80

3.3 ด้านความคิดเห็นที่มีต่อการฝึกอบรมหลักสูตรการฝึกอบรม มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.57$)

3.4 ด้านความคิดเห็นที่มีต่อการติดตามผลการใช้หลักสูตรการฝึกอบรม มีความเหมาะสมมาก ($\bar{x} = 4.04$)